

KANSAINVÄLISILLÄ SOPIMUKSILLA PERUSTETTUJEN ELINTEN ANTAMAT SÄÄDÖKSET

EUROOPAN YHTEISÖN JA SVEITSIN VALALIITON LENTOLIIKENNETTÄ KOSKEVAN
SOPIMUKSEN MUKAISESTI PERUSTETUN EUROOPAN UNIONIN JA SVEITSIN
LENTOLIIKENNEKOMITEAN PÄÄTÖS N:o 2/2020,

annettu 3 päivänä joulukuuta 2020,

**Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton lentoliikennettä koskevan sopimuksen liitteen
korvaamisesta [2021/34]**

EUROOPAN UNIONIN JA SVEITSIN LENTOLIIKENNEKOMITEA, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton sopimuksen lentoliikenteestä, jäljempänä 'sopimus', ja erityisesti sen 23 artiklan 4 kohdan,

ON PÄÄTTÄNYT SEURAAVAA:

1 artikla

Korvataan sopimuksen liite tämän päätöksen liitteellä 1 päivästä helmikuuta 2021.

2 artikla

1. Sopimuksen liitteessä tarkoitettuihin säädöksiin tehtävistä muutoksista, jotka Euroopan unioni on hyväksynyt covid-19-pandemian johdosta tämän päätöksen hyväksymisen jälkeen ja jotka rajoittuvat säädöksen voimaantulon tai soveltamispäivän tai sen täydellisen tai osittaisen soveltamisen muuttamiseen taikka sen täydelliseen tai osittaiseen kumoamiseen, ilmoitetaan Sveitsin valaliitolle sopimuksen 23 artiklan 3 kohdan mukaisesti, ja ne katsotaan sisällytetyiksi sopimuksen liitteeseen siitä lähtien, kun ne on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ilman, että on tarpeen tehdä uutta sekakomitean päätöstä liitteen muuttamisesta. Täydelliset viittaukset asiaankuuluviin muutoksiin niiden hyväksymisen jälkeen, sekä viittaus tähän päätökseen, julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ja Sveitsin virallisessa säädöskokoelmassa. Muutoksia sovelletaan Sveitsissä siitä päivästä alkaen, jona niitä sovelletaan Euroopan unionissa.

2. Edellä olevaa 1 kohtaa sovelletaan 31 päivään joulukuuta 2021 saakka hyväksytyihin säädöksiin.

Tehty Bernissä ja Brysselissä 3 päivänä joulukuuta 2020.

Sekakomitean puolesta

Euroopan unionin valtuuskunnan johtaja
Filip CORNELIS

Sveitsin valtuuskunnan johtaja
Christian HEGNER

LIITE

”LIITE

Tämän sopimuksen soveltamiseksi

- Euroopan unioni korvaa 1 päivänä joulukuuta 2009 voimaan tulleen Lissabonin sopimuksen nojalla Euroopan yhteisön, jonka seuraaja se on,
- aina kun tässä liitteessä mainituissa säädöksissä viitataan Euroopan yhteisön, joka on korvattu Euroopan unionilla, jäsenvaltioihin, tai niissä vaaditaan yhteyttä näihin valtioihin, viittausten katsotaan sopimusta sovellettaessa koskevan myös Sveitsiä tai vaatimusta, joka koskee yhteyttä Sveitsiin,
- sopimuksen 4, 15, 18, 27 ja 35 artiklassa olevat viittaukset neuvoston asetuksiin (ETY) N:o 2407/92 ja (ETY) N:o 2408/92 katsotaan viittauksiksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EY) N:o 1008/2008,
- seuraavissa yhteisön direktiiveissä ja asetuksissa käytetty käsite ”yhteisön lentoliikenteen harjoittaja” tarkoittaa myös lentoliikenteen harjoittajia, joilla on liikennöintilupa ja joiden pääasiallinen toimipaikka tai mahdollinen rekisteröity kotipaikka sijaitsee Sveitsissä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1008/2008 säännösten mukaisesti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän sopimuksen 15 artiklan soveltamista. Viittaukset neuvoston asetukseen (ETY) N:o 2407/92 katsotaan viittauksiksi asetukseen (EY) N:o 1008/2008,
- seuraavissa säädöksissä olevat viittaukset perussopimuksen 81 ja 82 artiklaan tai Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 ja 102 artiklaan katsotaan viittauksiksi tämän sopimuksen 8 ja 9 artiklaan.

1. Lentoliikenteen vapauttaminen ja muut siviili-ilmailua koskevat säännöt

Euroopan parlamentin ja neuvostonasetus (EY) N:o 1008/2008/EY, annettu 24 päivänä syyskuuta 2008, lentoliikenteen harjoittamisen yhteisistä säännöistä yhteisössä (uudelleen laadittu toisinto) (EUVL L 293, 31.10.2008, s. 3), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:

- asetus (EU) 2018/1139 (EUVL L 212, 22.8.2018, s. 1),
- asetus (EU) 2020/696 (EUVL L 165, 27.5.2020, s. 1).

Neuvoston direktiivi 2000/79/EY, annettu 27 päivänä marraskuuta 2000, Euroopan lentoyhtiöiden liiton (AEA), Euroopan kuljetustyöntekijöiden liiton (ETF), Euroopan ohjaamomiehistöyhdistyksen (ECA), Euroopan alueellisten lentoyhtiöiden yhdistyksen (ERA) ja Kansainvälisen tilauslentoyhtiöiden järjestön (IACA) tekemän, siviili-ilmailun liikkuvien työntekijöiden työajan järjestämistä koskevan eurooppalaisen sopimuksen täytäntöönpanosta (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EYVL L 302, 1.12.2000, s. 57).

Euroopan parlamentin ja neuvostondirektiivi 2003/88/EY, annettu 4 päivänä marraskuuta 2003, tietyistä työajan järjestämistä koskevista seikoista (EUVL L 299, 18.11.2003, s. 9).

Euroopan parlamentin ja neuvostonasetus (EY) N:o 437/2003, annettu 27 päivänä helmikuuta 2003, matkustajien, rahdin ja postin lentokuljetuksia koskevista tilastotiedoista (EUVL L 66, 11.3.2003, s. 1).

Komission asetus (EY) N:o 1358/2003, annettu 31 päivänä heinäkuuta 2003, matkustajien, rahdin ja postin lentokuljetuksia koskevista tilastotiedoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 437/2003 täytäntöönpanosta sekä liitteiden I ja II muuttamisesta (EUVL L 194, 1.8.2003, s. 9), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:

- komission asetus (EY) N:o 158/2007 (EUVL L 49, 17.2.2007, s. 9).

Euroopan parlamentin ja neuvostonasetus (EY) N:o 785/2004, annettu 21 päivänä huhtikuuta 2004, lentoliikenteen harjoittajia ja ilma-alusten käyttäjiä koskevista vakuutusvaatimuksista (EUVL L 138, 30.4.2004, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:

- komission asetus (EU) N:o 285/2010 (EUVL L 87, 7.4.2010, s. 19),
- komission delegoitu asetus (EU) 2020/1118 (EUVL L 243, 29.7.2020, s. 1).

Neuvoston asetus (ETY) N:o 95/93, annettu 18 päivänä tammikuuta 1993, lähtö- ja saapumisaikojen jakamista yhteisön lentoasemilla koskevista yhteisistä säännöistä (EYVL L 14, 22.1.1993, s. 1) (1–12 artikla), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:

- asetus (EY) N:o 793/2004 (EUVL L 138, 30.4.2004, s. 50),
- asetus (EU) 2020/459 (EUVL L 99, 31.3.2020, s. 1).

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/12/EY, annettu 11 päivänä maaliskuuta 2009, lentoasemamaksuista (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 70, 14.3.2009, s. 11).

Neuvoston direktiivi 96/67/EY, annettu 15 päivänä lokakuuta 1996, pääsystä maahuolinnan markkinoille yhteisön lentoasemilla (EYVL L 272, 25.10.1996, s. 36).

(1–9, 11–23 ja 25 artikla).

Euroopan parlamentin ja neuvostonasetus (EY) N:o 80/2009, annettu 14 päivänä tammikuuta 2009, tietokonepohjaisia paikanvarausjärjestelmiä koskevista käytännesäännöistä ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2299/89 kumoamisesta (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 35, 4.2.2009, s. 47).

2. Kilpailusäännöt

Neuvoston asetus (EY) N:o 1/2003, annettu 16 päivänä joulukuuta 2002, perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklassa vahvistettujen kilpailusääntöjen täytäntöönpanosta (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EYVL L 1, 4.1.2003, s. 1)

(1–13 ja 15–45 artikla).

(Siltä osin kuin kyseisellä asetuksella on sopimuksen soveltamisen kannalta merkitystä. Asetuksen lisääminen ei vaikuta tämän sopimuksen mukaiseen työnjakoon.)

Komission asetus (EY) N:o 773/2004, annettu 7 päivänä huhtikuuta 2004, EY:n perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklan mukaisten komission menettelyjen kulusta (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 123, 27.4.2004, s. 18), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:

— komission asetus (EY) N:o 1792/2006 (EUVL L 362, 20.12.2006, s. 1),

— komission asetus (EY) N:o 622/2008 (EUVL L 171, 1.7.2008, s. 3).

Neuvoston asetus (EY) N:o 139/2004, annettu 20 päivänä tammikuuta 2004, yrityskeskittymien valvonnasta ("EY:n sulautuma-asetus") (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 24, 29.1.2004, s. 1).

(1–18 artikla, 19 artiklan 1 ja 2 kohta ja 20–23 artikla).

Sulautuma-asetuksen 4 artiklan 5 kohdan osalta Euroopan yhteisön ja Sveitsin välillä sovelletaan seuraavaa:

- 1) Kun on kyse asetuksen (EY) N:o 139/2004 3 artiklassa määritellystä keskittymästä, joka ei ole kyseisen asetuksen 1 artiklassa tarkoitettu yhteisönlaajuinen keskittymä ja jota voidaan tarkastella vähintään kolmen EY:n jäsenvaltion ja Sveitsin valaliiton kansallisen kilpailulainsäädännön perusteella, kyseisen asetuksen 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen henkilöiden tai yritysten on ennen toimivaltaisille viranomaisille ilmoittamista ilmoitettava EY:n komissiolle perustellulla lausunnolla, että komission olisi tutkittava keskittymä.
- 2) Euroopan komissio toimittaa kaikki asetuksen (EY) N:o 139/2004 4 artiklan 5 kohdan ja edellä olevan kohdan mukaiset lausunnot viipymättä Sveitsin valaliitolle.
- 3) Jos Sveitsin valaliitto on ilmoittanut olevansa eri mieltä asian käsittelyn siirtämisestä koskevasta pyynnöstä, Sveitsin toimivaltaiset kilpailuviranomaiset säilyttävät toimivaltansa eikä asiaa tämän kohdan nojalla siirretä pois Sveitsin valaliitolta.

Sulautuma-asetuksen 4 artiklan 4 ja 5 kohdassa, 9 artiklan 2 ja 6 kohdassa ja 22 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen määräaikojen osalta:

- 1) Euroopan komissio toimittaa kaikki asiaa koskevat asiakirjat 4 artiklan 4 ja 5 kohdan, 9 artiklan 2 ja 6 kohdan sekä 22 artiklan 2 kohdan mukaisesti viipymättä Sveitsin toimivaltaiselle kilpailuviranomaiselle.
- 2) Asetuksen (EY) N:o 139/2004 4 artiklan 4 ja 5 kohdassa, 9 artiklan 2 ja 6 kohdassa sekä 22 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen määräaikojen laskeminen Sveitsin valaliiton osalta alkaa siitä päivästä, jona Sveitsin toimivaltainen kilpailuviranomainen vastaanottaa asiaa koskevat asiakirjat.

Komission asetus (EY) N:o 802/2004, annettu 21 päivänä huhtikuuta 2004, yrityskeskittymien valvonnasta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004 täytäntöönpanosta (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 133, 30.4.2004, s. 1) (1–24 artikla), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:

- komission asetus (EY) N:o 1792/2006 (EUVL L 362, 20.12.2006, s. 1),
- komission asetus (EY) N:o 1033/2008 (EUVL L 279, 22.10.2008, s. 3),
- komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 1269/2013 (EUVL L 336, 14.12.2013, s. 1).

Komission direktiivi 2006/111/EY, annettu 16 päivänä marraskuuta 2006, jäsenvaltioiden ja julkisten yritysten välisten taloudellisten suhteiden avoimuudesta sekä tiettyjen yritysten taloudellisen toiminnan avoimuudesta (kodifioitu toisinto) (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 318, 17.11.2006, s. 17).

Neuvoston asetus (EY) N:o 487/2009, annettu 25 päivänä toukokuuta 2009, perustamissopimuksen 81 artiklan 3 kohdan soveltamisesta lentoliikenteen alan sopimusten ja yhdenmukaistettujen menettelytapojen ryhmiin (kodifioitu toisinto) (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 148, 11.6.2009, s. 1).

3. Lentoturvallisuus

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1139, annettu 4 päivänä heinäkuuta 2018, yhteisistä siviili-ilmailua koskevista säännöistä ja Euroopan unionin lentoturvallisuusviraston perustamisesta, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 2111/2005, (EY) N:o 1008/2008, (EU) N:o 996/2010, (EU) N:o 376/2014 ja direktiivien 2014/30/EU ja 2014/53/EU muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 552/2004, (EY) N:o 216/2008 ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3922/91 kumoamisesta (EUVL L 212, 22.8.2018, s. 1).

Lentoturvallisuusvirastolla on myös Sveitsissä lentoturvallisuusvirastolle asetuksen säännösten mukaan myönnetty valtuudet.

Komissiolla on myös Sveitsissä valtuudet, jotka on myönnetty komissiolle päätöksiä varten 2 artiklan 6 ja 7 kohdan, 41 artiklan 6 kohdan, 62 artiklan 5 kohdan, 67 artiklan 2 ja 3 kohdan, 70 artiklan 4 kohdan, 71 artiklan 2 kohdan, 76 artiklan 4 kohdan, 84 artiklan 1 kohdan, 85 artiklan 9 kohdan, 104 artiklan 3 kohdan i alakohdan, 105 artiklan 1 kohdan ja 106 artiklan 1 ja 6 kohdan mukaisesti.

Sen estämättä, mitä Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton lentoliikennettä koskevan sopimuksen liitteen toisessa luetelmakohdassa määrätään horisontaalisesta mukautuksesta, asetuksen (EU) 2018/1139 127 artiklassa mainituissa asetuksen (EU) N:o 182/2011 säännöksissä esitettyjen viittausten ”jäsenvaltioihin” ei katsota koskevan Sveitsiä.

Asetuksen ei mitenkään katsota siirtävän Euroopan lentoturvallisuusvirastolle valtaa toimia kansainvälisten sopimusten perusteella Sveitsin puolesta muussa tarkoituksessa kuin sen avustamiseksi tällaisiin sopimuksiin perustuvien velvoitteiden täyttämiseksi.

Tätä sopimusta sovellettaessa asetuksen tekstiä koskevat seuraavat mukautukset:

a) Muutetaan 68 artikla seuraavasti:

i) lisätään 1 kohdan a) alakohdassa ilmaisen ”unionin” jälkeen ilmaisu ”tai Sveitsin”;

ii) lisätään kohta seuraavasti:

”4. Jos unioni neuvottelee kolmannen maan kanssa sellaisen sopimuksen tekemisestä, jonka mukaan jäsenvaltio tai lentoturvallisuusvirasto voi antaa todistuksia kyseisen kolmannen maan ilmailuviranomaisten myöntämien todistusten perusteella, se pyrkii saamaan Sveitsille tarjouksen vastaavanlaisesta sopimuksesta kyseisen kolmannen maan kanssa. Sveitsi pyrkii puolestaan tekemään kolmansien maiden kanssa unionin tekemiä sopimuksia vastaavat sopimukset.”

b) Lisätään 95 artiklaan kohta seuraavasti:

”3. Poiketen siitä, mitä Euroopan unionin muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen 12 artiklan 2 kohdan a alakohdassa säädetään, Sveitsin kansalaisia, joilla on täydet kansalaisoikeudet, voidaan ottaa palvelukseen viraston pääjohtajan tekemällä sopimuksella.”

c) Lisätään 96 artiklaan kohta seuraavasti:

”Sveitsi soveltaa virastoon liitteen A lisäyksen mukaisesti Euroopan unionin erioikeuksista ja vapauksista tehtyä pöytäkirjaa, joka on tämän liitteen liitteenä A.”

d) Lisätään 102 artiklaan kohta seuraavasti:

”5. Sveitsi osallistuu hallintoneuvoston työskentelyyn täysimääräisesti, ja sillä on äänioikeutta lukuun ottamatta hallintoneuvostossa samat oikeudet ja velvoitteet kuin unionin jäsenvaltioilla.”

e) Lisätään 120 artiklaan kohta seuraavasti:

”13. Sveitsi osallistuu 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettuun rahoitusosuuteen seuraavan kaavan mukaisesti:

$$S (0,2/100) + S [1 - (a+b) 0,2/100] c/C$$

jossa:

S = se osa viraston talousarviosta, jota ei kateta 1 kohdan c ja d alakohdassa mainituilla maksuilla

a = assosioituneiden valtioiden lukumäärä

b = EU:n jäsenvaltioiden lukumäärä

c = Sveitsin rahoitusosuus ICAOn talousarvioon

C = EU:n jäsenvaltioiden ja assosioituneiden valtioiden kokonaisrahoitusosuus ICAOn talousarvioon.”

f) Lisätään 122 artiklaan kohta seuraavasti:

”6. Unionin toteuttamaa viraston toimintaan osallistuvien sveitsiläisten osanottajien varainhoidon valvontaa koskevat säännökset ovat tämän liitteen liitteenä B.”

g) Asetuksen liitettä I laajennetaan siten, että se sisältää seuraavat ilma-alukset komission asetuksen (EU) N:o 748/2012 (¹) 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan soveltamisalaan kuuluvina tuotteina:

A/c - [HB-JES] – tyyppi Gulfstream G-V

A/c - [HB-ZDF] – tyyppi MD900.

h) Asetuksen 132 artiklan 1 kohdassa oleva viittaus asetukseen (EU) 2016/679 on ymmärrettävä Sveitsin osalta viittaukseksi asianomaiseen kansalliseen lainsäädäntöön.

i) Asetuksen 140 artiklan 6 kohtaa ei sovelleta Sveitsiin.

Komission asetus (EU) N:o 1178/2011, annettu 3 päivänä marraskuuta 2011, siviili-ilmailun lentomiehistöä koskevien teknisten vaatimusten ja hallinnollisten menettelyjen säätämisestä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 216/2008 nojalla (EUVL L 311, 25.11.2011, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:

— komission asetus (EU) N:o 290/2012 (EUVL L 100, 5.4.2012, s. 1),

— komission asetus (EU) N:o 70/2014 (EUVL L 23, 28.1.2014, s. 25),

— komission asetus (EU) N:o 245/2014 (EUVL L 74, 14.3.2014, s. 33),

— komission asetus (EU) 2015/445 (EUVL L 74, 18.3.2015, s. 1),

— komission asetus (EU) 2016/539 (EUVL L 91, 7.4.2016, s. 1),

— komission asetus (EU) 2018/1065 (EUVL L 192, 30.7.2018, s. 21),

— komission asetus (EU) 2018/1119 (EUVL L 204, 13.8.2018, s. 13),

— komission asetus (EU) 2018/1974 (EUVL L 326, 20.12.2018, s. 1),

— komission asetus (EU) 2019/27 (EUVL L 8, 10.1.2019, s. 1),

— komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2019/430 (EUVL L 75, 19.3.2019, s. 66),

— komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2019/1747 (EUVL L 268, 22.10.2019, s. 23),

⁽¹⁾ Komission asetus (EU) N:o 748/2012, annettu 3 päivänä elokuuta 2012, ilma-alusten ja niihin liittyvien tuotteiden, osien ja laitteiden lentokelpoisuus- ja ympäristösertifiointia sekä suunnittelu- ja tuotanto-organisaatioiden sertifiointia koskevista täytäntöönpanosäännöistä (EUVL L 224, 21.8.2012, s. 1).

- komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2020/359 (EUVL L 67, 5.3.2020, s. 82),
- komission delegoitu asetus (EU) 2020/723 (EUVL L 170, 2.6.2020, s. 1).

Komission delegoitu asetus (EU) 2020/723, annettu 4 päivänä maaliskuuta 2020, kolmannen maan myöntämän lentäjien sertifiointin hyväksymistä koskevista yksityiskohtaisista säännöistä ja asetuksen (EU) N:o 1178/2011 muuttamisesta (EUVL L 170, 2.6.2020, s. 1).

Neuvoston asetus (ETY) N:o 3922/91, annettu 16 päivänä joulukuuta 1991, sääntöjen ja hallinnollisten menettelyjen yhdenmukaistamisesta siviili-ilmailun alalla (EYVL L 373, 31.12.1991, s. 4) (1–3 artikla, 4 artiklan 2 kohta, (5–11 artikla ja 13 artikla), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:

- asetus (EY) N:o 1899/2006 (EUVL L 377, 27.12.2006, s. 1),
- asetus (EY) N:o 1900/2006 (EUVL L 377, 27.12.2006, s. 176),
- komission asetus (EY) N:o 8/2008 (EUVL L 10, 12.1.2008, s. 1),
- komission asetus (EY) N:o 859/2008 (EUVL L 254, 20.9.2008, s. 1).

Kumotaan asetuksen (EU) 2018/1139 139 artiklan mukaisesti asetus (ETY) N:o 3922/91 niiden, asetuksen (EU) 2018/1139 32 artiklan 1 kohdan a alakohdan nojalla hyväksytyjen yksityiskohtaisten sääntöjen soveltamispäivästä, jotka koskevat lentokoneilla harjoitettavaan taksilentotoimintaan, kiireelliseen lääkintälentotoimintaan ja yhden ohjaajan kaupalliseen ilmakuljetustoimintaan sovellettavia lentoaikarajoituksia ja lepovaatimuksia.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 996/2010, annettu 20 päivänä lokakuuta 2010, siviili-ilmailun onnettomuuksien ja vaaratilanteiden tutkinnasta ja ehkäisemisestä ja direktiivin 94/56/EY kumoamisesta (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 295, 12.11.2010, s. 35), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:

- asetus (EU) N:o 376/2014 (EUVL L 122, 24.4.2014, s. 18),
- asetus (EU) 2018/1139 (EUVL L 212, 22.8.2018, s. 1).

Komission asetus (EY) N:o 104/2004, annettu 22 päivänä tammikuuta 2004, Euroopan lentoturvallisuusviraston valituslautakunnan organisaatiota ja kokoonpanoa koskevista säännöistä (EUVL L 16, 23.1.2004, s. 20).

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 2111/2005, annettu 14 päivänä joulukuuta 2005, yhteisössä toimintakieltoon asetettuja lentoliikenteen harjoittajia koskevan yhteisön luettelon laatimisesta ja lennon suorittavan lentoliikenteen harjoittajan ilmoittamisesta lentomatikustajille sekä direktiivin 2004/36/EY 9 artiklan kumoamisesta (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 344, 27.12.2005, s. 15), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:

- asetus (EU) 2018/1139 (EUVL L 212, 22.8.2018, s. 1).

Komission asetus (EY) N:o 473/2006, annettu 22 päivänä maaliskuuta 2006, yhteisössä toimintakieltoon asetettuja lentoliikenteen harjoittajia koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 2111/2005 II luvussa tarkoitetun yhteisön luettelon laatimissäännöistä (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 84, 23.3.2006, s. 8).

Komission asetus (EY) N:o 474/2006, annettu 22 päivänä maaliskuuta 2006, yhteisössä toimintakieltoon asetettuja lentoliikenteen harjoittajia koskevasta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 2111/2005 luvussa II tarkoitetusta yhteisön luettelosta (EUVL L 84, 23.3.2006, s. 14), sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna seuraavalla:

- komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2020/736 (EUVL L 172, 3.6.2020, s. 7).

Komission asetus (EU) N:o 1332/2011 annettu 16 päivänä joulukuuta 2011, ilmatilan käyttöä koskevista yhteisistä vaatimuksista ja toimintamenetelmistä yhteentörmäysten välttämiseksi ilmassa (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 336, 20.12.2011, s. 20), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:

- komission asetus (EU) 2016/583 (EUVL L 101, 16.4.2016, s. 7).

Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 646/2012, annettu 16 päivänä heinäkuuta 2012, sakkoja ja uhkasakkoja koskevista yksityiskohtaisista säännöistä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 216/2008 mukaisesti (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 187, 17.7.2012, s. 29).

Komission asetus (EU) N:o 748/2012, annettu 3 päivänä elokuuta 2012, ilma-alusten ja niihin liittyvien tuotteiden, osien ja laitteiden lentokelpoisuus- ja ympäristöhyväksyntää sekä suunnittelu- ja tuotanto-organisaatioiden hyväksyntää koskevista täytäntöönpanosäännöistä (EUVL L 224, 21.8.2012, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:

- komission asetus (EU) N:o 7/2013 (EUVL L 4, 9.1.2013, s. 36),
- komission asetus (EU) N:o 69/2014 (EUVL L 23, 28.1.2014, s. 12),
- komission asetus (EU) 2015/1039 (EUVL L 167, 1.7.2015, s. 1),
- komission asetus (EU) 2016/5 (EUVL L 3, 6.1.2016, s. 3),
- komission delegoitu asetus (EU) 2019/897 (EUVL L 144, 3.6.2019, s. 1),
- komission delegoitu asetus (EU) 2020/570 (EUVL L 132, 27.4.2020, s. 1).

Komission asetus (EU) N:o 965/2012, annettu 5 päivänä lokakuuta 2012, lentotoimintaan liittyvistä teknisistä vaatimuksista ja hallinnollisista menettelyistä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 216/2008 mukaisesti (EUVL L 296, 25.10.2012, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:

- komission asetus (EU) N:o 800/2013 (EUVL L 227, 24.8.2013, s. 1),
- komission asetus (EU) N:o 71/2014 (EUVL L 23, 28.1.2014, s. 27),
- komission asetus (EU) N:o 83/2014 (EUVL L 28, 31.1.2014, s. 17),
- komission asetus (EU) N:o 379/2014 (EUVL L 123, 24.4.2014, s. 1),
- komission asetus (EU) 2015/140 (EUVL L 24, 30.1.2015, s. 5),
- komission asetus (EU) 2015/1329 (EUVL L 206, 1.8.2015, s. 21),
- komission asetus (EU) 2015/640 (EUVL L 106, 24.4.2015, s. 18),
- komission asetus (EU) 2015/2338 (EUVL L 330, 16.12.2015, s. 1),
- komission asetus (EU) 2016/1199 (EUVL L 198, 23.7.2016, s. 13),
- komission asetus (EU) 2017/363 (EUVL L 55, 2.3.2017, s. 1),
- komission asetus (EU) 2018/394 (EUVL L 71, 14.3.2018, s. 1),
- komission asetus (EU) 2018/1042 (EUVL L 188, 25.7.2018, s. 3), lukuun ottamatta uutta asetuksen (EU) N:o 965/2012 4 artiklan 2 kohtaa, sellaisena kuin se on vahvistettu asetuksen (EU) 2018/1042 1 artiklan 1 kohdassa, sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:
  - komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2020/745 (EUVL L 176, 5.6.2020, s. 11),
- komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2018/1975 (EUVL L 326, 20.12.2018, s. 53),
- komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2019/1387 (EUVL L 229, 5.9.2019, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:
  - komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2020/1176 (EUVL L 259, 10.8.2020, s. 10).
- komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2019/1384 (EUVL L 228, 4.9.2019, s. 106).

Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 628/2013, annettu 28 päivänä kesäkuuta 2013, Euroopan lentoturvallisuusviraston työmenetelmistä standardointitarkastuksia suoritettaessa, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 216/2008 sääntöjen soveltamisen seurannasta ja komission asetuksen (EY) N:o 736/2006 kumoamisesta (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 179, 29.6.2013, s. 46).

Komission asetus (EU) N:o 139/2014, annettu 12 päivänä helmikuuta 2014, lentopaikkoihin liittyvistä vaatimuksista ja hallinnollisista menettelyistä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 216/2008 mukaisesti (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 44, 14.2.2014, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:

- komission asetus (EU) 2017/161 (EUVL L 27, 1.2.2017, s. 99),
- komission asetus (EU) 2018/401 (EUVL L 72, 15.3.2018, s. 17)
- komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2020/469 (EUVL L 104, 3.4.2020, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:
  - komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2020/1177 (EUVL L 259, 10.8.2020, s. 12).
- komission delegoitu asetus (EU) 2020/1234 (EUVL L 282, 31.8.2020, s. 1).

Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2019/2153, annettu 16 päivänä joulukuuta 2019, Euroopan unionin lentoturvallisuusviraston perimistä maksuista ja palkkioista sekä asetuksen (EU) N:o 319/2014 kumoamisesta (EUVL L 327, 17.12.2019, s. 36).

Euroopan parlamentin ja neuvostonasetus (EU) N:o 376/2014, annettu 3 päivänä huhtikuuta 2014, poikkeamien ilmoittamisesta, analysoinnista ja seurannasta siviili-ilmailun alalla, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 996/2010 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/42/EY, komission asetusten (EY) N:o 1321/2007 ja (EY) N:o 1330/2007 kumoamisesta (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 122, 24.4.2014, s. 18), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:

— asetus (EU) 2018/1139 (EUVL L 212, 22.8.2018, s. 1).

Komission asetus (EU) N:o 452/2014, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2014, kolmansien maiden lentotoiminnan harjoittajien lentotoimintaan liittyvien teknisten vaatimusten ja hallinnollisten menettelyjen vahvistamisesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 216/2008 mukaisesti (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 133, 6.5.2014, s. 12), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:

— komission asetus (EU) 2016/1158 (EUVL L 192, 16.7.2016, s. 21).

Komission asetus (EU) N:o 1321/2014, annettu 26 päivänä marraskuuta 2014, ilma-alusten sekä ilmailutuotteiden, osien ja laitteiden jatkuvan lentokelpoisuuden ylläpidosta ja näihin tehtäviin osallistuvien organisaatioiden ja henkilöstön hyväksymisestä (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 362, 17.12.2014, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:

— komission asetus (EU) 2015/1088 (EUVL L 176, 7.7.2015, s. 4),

— komission asetus (EU) 2015/1536 (EUVL L 241, 17.9.2015, s. 16),

— komission asetus (EU) 2017/334 (EUVL L 50, 28.2.2017, s. 13),

— komission asetus (EU) 2018/1142 (EUVL L 207, 16.8.2018, s. 2),

— komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2019/1383 (EUVL L 228, 4.9.2019, s. 1),

— komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2019/1384 (EUVL L 228, 4.9.2019, s. 106),

— komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2020/270 (EUVL L 56, 27.2.2020, s. 20),

— komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2020/1159 (EUVL L 257, 6.8.2020, s. 14).

Komission asetus (EU) 2015/340, annettu 20 päivänä helmikuuta 2015, lennonjohtajien lupakirjoja ja todistuksia koskevista teknisistä vaatimuksista ja hallinnollisista menettelyistä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 216/2008 mukaisesti, komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 923/2012 muuttamisesta ja komission asetuksen (EU) N:o 805/2011 kumoamisesta (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 63, 6.3.2015, s. 1).

Komission asetus (EU) 2015/640, annettu 23 päivänä huhtikuuta 2015, lentotoiminnan lajin mukaisista täydentävistä yksityiskohtaisista lentokelpoisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 965/2012 muuttamisesta (EUVL L 106, 24.4.2015, s. 18) sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:

— komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2019/133 (EUVL L 25, 29.1.2019, s. 14),

— komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2020/1159 (EUVL L 257, 6.8.2020, s. 14).

Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2015/1018, annettu 29 päivänä kesäkuuta 2015, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 376/2014 mukaisesti pakollisesti ilmoitettavien siviili-ilmailun poikkeamien luokittelua koskevan luettelon vahvistamisesta (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 163, 30.6.2015, s. 1).

Komission päätös (EU) 2016/2357, annettu 19 päivänä joulukuuta 2016, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 216/2008 ja sen täytäntöönpanosääntöjen tosiasiallisen noudattamisen puuttumisesta Kreikan ilmailuakatemian (HATA) myöntämien todistusten sekä niiden perusteella myönnettyjen 66 osan mukaisten lupakirjojen osalta (tiedoksiannettu numerolla C(2016) 8645) (EUVL L 348, 21.12.2016, s. 72).

Komission asetus (EU) 2018/395, annettu 13 päivänä maaliskuuta 2018, ilmapalloilla harjoitettavaa lentotoimintaa ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1139 mukaisia ilmapallojen ohjaamomiehistön lupakirjoja koskevista yksityiskohtaisista säännöistä (EUVL L 71, 14.3.2018, s. 10), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:

— komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2020/357 (EUVL L 67, 5.3.2020, s. 34).

Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2018/1976, annettu 14 päivänä joulukuuta 2018, purjelentokoneilla harjoitettavaa lentotoimintaa ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1139 mukaisia purjelentokoneiden ohjaamomiehien lupakirjoja koskevista yksityiskohtaisista säännöistä (EUVL L 326, 20.12.2018, s. 64), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:

— komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2020/358 (EUVL L 67, 5.3.2020, s. 57).

Euroopan parlamentin ja neuvostonasetus (EU) 2019/494, annettu 25 päivänä maaliskuuta 2019, tietyistä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan unionista eroamiseen liittyvistä lentoturvallisuusnäkökohdista (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 85 I, 27.3.2019, s. 11).

Komission täytäntöönpanopäätös (EU) 2019/1128, annettu 1 päivänä heinäkuuta 2019, eurooppalaiseen keskusrekisteriin tallennettujen turvallisuussuosituksen ja niihin saatujen vastausten käyttöoikeuksista ja päätöksen 2012/780/EU kumoamisesta (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 177, 2.7.2019, s. 112).

4. Ilmailun turvaaminen

Euroopan parlamentin ja neuvostonasetus (EY) N:o 300/2008, annettu 11 päivänä maaliskuuta 2008, yhteisistä siviili-ilmailun turvaamista koskevista säännöistä ja asetuksen (EY) N:o 2320/2002 kumoamisesta (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 97, 9.4.2008, s. 72).

Komission asetus (EY) N:o 272/2009, annettu 2 päivänä huhtikuuta 2009, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 300/2008 liitteessä vahvistettujen siviili-ilmailun turvaamista koskevien yhteisten perusvaatimusten täydentämisestä (EUVL L 91, 3.4.2009, s. 7), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:

— komission asetus (EU) N:o 297/2010 (EUVL L 90, 10.4.2010, s. 1),

— komission asetus (EU) N:o 720/2011 (EUVL L 193, 23.7.2011, s. 19),

— komission asetus (EU) N:o 1141/2011 (EUVL L 293, 11.11.2011, s. 22),

— komission asetus (EU) N:o 245/2013 (EUVL L 77, 20.3.2013, s. 5).

Komission asetus (EU) N:o 1254/2009, annettu 18 päivänä joulukuuta 2009, perusteista, joilla jäsenvaltiot saavat poiketa siviili-ilmailun turvaamista koskevista yhteisistä perusvaatimuksista ja ottaa käyttöön vaihtoehtoisia turvatoimenpiteitä (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 338, 19.12.2009, s. 17), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:

— komission asetus (EU) 2016/2096 (EUVL L 326, 1.12.2016, s. 7).

Komission asetus (EU) N:o 18/2010, annettu 8 päivänä tammikuuta 2010, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 300/2008 muuttamisesta siviili-ilmailun turvaamisen alan kansallisia laadunvalvontaohjelmia koskevien vaatimusten osalta (EUVL L 7, 12.1.2010, s. 3).

Komission asetus (EU) N:o 72/2010, annettu 26 päivänä tammikuuta 2010, siviili-ilmailun turvaamisen alalla suoritettavissa komission tarkastuksissa noudatettavista menettelyistä (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 23, 27.1.2010, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:

— komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2016/472 (EUVL L 85, 1.4.2016, s. 28).

Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2015/1998, annettu 5 päivänä marraskuuta 2015, yksityiskohtaisista toimenpiteistä ilmailun turvaamista koskevien yhteisten perusvaatimusten täytäntöönpanemiseksi (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 299, 14.11.2015, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:

— komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2015/2426 (EUVL L 334, 22.12.2015, s. 5),

— komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2017/815 (EUVL L 122, 13.5.2017, s. 1),

— komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2018/55 (EUVL L 10, 13.1.2018, s. 5),

— komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2019/103 (EUVL L 21, 24.1.2019, s. 13), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:

— komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2020/910 (EUVL L 208, 1.7.2020, s. 43).

— komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2019/413 (EUVL L 73, 15.3.2019, s. 98),

- komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2019/1583 (EUVL L 246, 26.9.2019, s. 15), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:
  - komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2020/910 (EUVL L 208, 1.7.2020, s. 43),
- komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2020/111 (EUVL L 21, 27.1.2020, s. 1),
- komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2020/910 (EUVL L 208, 1.7.2020, s. 43).

Komission täytäntöönpanopäätös C(2015) 8005, annettu 16 päivänä marraskuuta 2015, asetuksen (EY) N:o 300/2008 18 artiklan a alakohdassa tarkoitettuja tietoja sisältävistä yksityiskohtaisista toimenpiteistä ilmailun turvaamista koskevien yhteisten perusvaatimusten täytäntöönpanemiseksi (ei julkaistu EUVL:ssä), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:

- komission täytäntöönpanopäätös C(2017) 3030
- komission täytäntöönpanopäätös C(2018) 4857
- komission täytäntöönpanopäätös C(2019) 132, sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:
  - komission täytäntöönpanopäätös C(2020) 4241.

5. Ilmaliikenteen hallinta

Euroopan parlamentin ja neuvostonasetus (EY) N:o 549/2004, annettu 10 päivänä maaliskuuta 2004, yhtenäisen eurooppalaisen ilmatilan toteuttamisen puiteista (puiteasetus) (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 96, 31.3.2004, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:

- asetus (EY) N:o 1070/2009 (EUVL L 300, 14.11.2009, s. 34).

Komissiolla on Sveitsissä komissiolle 6, 8, 10, 11 ja 12 artiklan mukaisesti myönnetty valtuudet.

Muutetaan 10 artikla seuraavasti:

Korvataan 2 kohdassa ilmaisu ”yhteisön tason kuulemismenettelyn” ilmaisulla ”yhteisön tason kuulemismenettelyn, johon Sveitsi osallistuu”.

Sen estämättä, mitä Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton lentoliikennettä koskevan sopimuksen liitteen toisessa luetelmakohdassa esitetään horisontaalisesta mukautuksesta, asetuksen (EY) N:o 549/2004 5 artiklassa tai kyseisessä säännöksessä mainituissa päätöksen 1999/468/EY säännöksissä esitettyjen viittausten ”jäsenvaltioihin” ei katsota koskevan Sveitsiä.

Euroopan parlamentin ja neuvostonasetus (EY) N:o 550/2004, annettu 10 päivänä maaliskuuta 2004, lennonvarmistuspalvelujen tarjoamisesta yhtenäisessä eurooppalaisessa ilmatilassa (palveluntarjonta-asetus) (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 96, 31.3.2004, s. 10), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:

- asetus (EY) N:o 1070/2009 (EUVL L 300, 14.11.2009, s. 34).

Komissiolla on Sveitsiä kohtaan komissiolle 9 a, 9 b, 15, 15 a, 16 ja 17 artiklan mukaisesti myönnetty valtuudet.

Tätä sopimusta sovellettaessa asetuksen tekstiä koskevat seuraavat mukautukset:

- a) Muutetaan 3 artikla seuraavasti:

Lisätään 2 kohdassa ilmaisun ”yhteisössä” jälkeen ilmaisu ”ja Sveitsissä” sekä ilmaisun ”yhteisöön” jälkeen ilmaisu ”tai Sveitsiin”.

- b) Muutetaan 7 artikla seuraavasti:

Lisätään 1 kohdassa ilmaisun ”Yhteisön” ja 6 kohdassa ilmaisun ”yhteisön” jälkeen ilmaisu ”ja Sveitsin”.

- c) Muutetaan 8 artikla seuraavasti:

Lisätään 1 kohdassa ilmaisun ”yhteisön” jälkeen ilmaisu ”ja Sveitsin”.

- d) Muutetaan 10 artikla seuraavasti:

Lisätään 1 kohdassa ilmaisun ”yhteisössä” jälkeen ilmaisu ”ja Sveitsissä”.

e) Korvataan 16 artiklan 3 kohta seuraavasti:

”3. Komissio osoittaa päätöksensä jäsenvaltioille sekä ilmoittaa siitä palvelun tarjoajalle, mikäli asia koskee tätä oikeudellisesti.”

Euroopan parlamentin ja neuvostonasetus (EY) N:o 551/2004, annettu 10 päivänä maaliskuuta 2004, yhtenäisen eurooppalaisen ilmatilan organisoinnista ja käytöstä (ilmatila-asetus) (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 96, 31.3.2004, s. 20), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:

— asetus (EY) N:o 1070/2009 (EUVL L 300, 14.11.2009, s. 34).

Komissiolla on Sveitsiä kohtaan komissiolle 3 a, 6 ja 10 artiklan mukaisesti myönnetty valtuudet.

Euroopan parlamentin ja neuvostonasetus (EY) N:o 552/2004, annettu 10 päivänä maaliskuuta 2004, eurooppalaisen ilmaliikenteen hallintaverkon yhteentoimivuudesta (yhteentoimivuusasetus) (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 96, 31.3.2004, s. 26), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:

— asetus (EY) N:o 1070/2009 (EUVL L 300, 14.11.2009, s. 34).

Komissiolla on Sveitsissä komissiolle 4 ja 7 artiklan sekä 10 artiklan 3 kohdan mukaisesti myönnetty valtuudet.

Tätä sopimusta sovellettaessa asetuksen tekstiä koskevat seuraavat mukautukset:

a) Muutetaan 5 artikla seuraavasti:

Lisätään 2 kohdassa ilmaisun ”yhteisöön” jälkeen ilmaisu ”tai Sveitsiin”.

b) Muutetaan 7 artikla seuraavasti:

Lisätään 4 kohdassa ilmaisun ”yhteisöön” jälkeen ilmaisu ”taikka Sveitsiin”.

c) Muutetaan liite III seuraavasti:

Lisätään 3 kohdan toisessa ja viimeisessä luetelmakohdassa ilmaisun ”yhteisöön” jälkeen ilmaisu ”taikka Sveitsiin”.

Kumotaan asetuksen (EU) 2018/1139 139 artiklan mukaisesti asetus (EY) N:o 552/2004 11 päivästä syyskuuta 2018. Kyseisen asetuksen 4, 5, 6, 6 a ja 7 artiklaa ja sen liitteitä III ja IV sovelletaan kuitenkin asetuksen (EU) 2018/1139 47 artiklassa tarkoitettujen delegoitujen säädösten soveltamispäivään asti ja siltä osin kuin kyseisissä säädöksissä käsitellään asetuksen (EY) N:o 552/2004 asiaa koskevien säännösten kohdetta ja joka tapauksessa enintään 12 päivään syyskuuta 2023.

Komission asetus (EY) N:o 2150/2005, annettu 23 päivänä joulukuuta 2005, ilmatilan joustavaa käyttöä koskevista yhteisistä säännöistä (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 342, 24.12.2005, s. 20).

Komission asetus (EY) N:o 1033/2006, annettu 4 päivänä heinäkuuta 2006, lentoa edeltävän vaiheen lentosuunnitelmia koskeviin menettelyihin liittyvistä vaatimuksista yhtenäistä eurooppalaista ilmatilaa varten (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 186, 7.7.2006, s. 46), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:

— komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 923/2012 (EUVL L 281, 13.10.2012, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:

— komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2020/886 (EUVL L 205, 29.6.2020, s. 14),

— komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2020/469 (EUVL L 104, 3.4.2020, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:

— komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2020/1177 (EUVL L 259, 10.8.2020, s. 12).

— komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 428/2013 (EUVL L 127, 9.5.2013, s. 23),

— komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2016/2120 (EUVL L 329, 3.12.2016, s. 70),

— komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2018/139 (EUVL L 25, 30.1.2018, s. 4).

Komission asetus (EY) N:o 1032/2006, annettu 6 päivänä heinäkuuta 2006, lennonjohtoyksiköiden väliseen lentoja koskevien tietojen ilmoittamiseen, lentojen koordinointiin ja niiden siirtämiseen tarkoitettujen lentotietojen vaihdon automaattisten järjestelmien vaatimuksista (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 186, 7.7.2006, s. 27), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:

— komission asetus (EY) N:o 30/2009 (EUVL L 13, 17.1.2009, s. 20).

Neuvoston asetus (EY) N:o 219/2007, annettu 27 päivänä helmikuuta 2007, yhteisyrityksen perustamisesta uuden sukupolven eurooppalaisen ilmailukenteen hallintajärjestelmän (SESAR) kehittämiseksi (EUVL L 64, 2.3.2007, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:

- neuvoston asetus (EY) N:o 1361/2008 (EUVL L 352, 31.12.2008, s. 12),
- neuvoston asetus (EU) N:o 721/2014 (EUVL L 192, 1.7.2014, s. 1).

Komission asetus (EY) N:o 633/2007, annettu 7 päivänä kesäkuuta 2007, lennonjohtoyksiköiden välillä tapahtuvaan lentoja koskevien tietojen ilmoittamiseen, lentojen koordinointiin ja niiden siirtämiseen käytettävän lentotietosanomien siirtoyhteiskäytännön soveltamisvaatimuksista (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 146, 8.6.2007, s. 7), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:

- komission asetus (EU) N:o 283/2011 (EUVL L 77, 23.3.2011, s. 23).

Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2017/373, annettu 1 päivänä maaliskuuta 2017, ilmailukenteen hallinta- ja lennonvarmistuspalvelujen sekä muiden ilmailukenteen hallintaverkon toimintojen palveluntarjoajia koskevista yhteisistä vaatimuksista ja näiden palveluntarjoajien valvonnasta, asetuksen (EY) N:o 482/2008 sekä täytäntöönpanoasetusten (EU) N:o 1034/2011, (EU) N:o 1035/2011 ja (EU) 2016/1377 kumoamisesta ja asetuksen (EU) N:o 677/2011 muuttamisesta (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 62, 8.3.2017, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:

- komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2020/469 (EUVL L 104, 3.4.2020, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:
  - komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2020/1177 (EUVL L 259, 10.8.2020, s. 12).

Komission asetus (EY) N:o 29/2009, annettu 16 päivänä tammikuuta 2009, tiedonsiirtopalveluja koskevista vaatimuksista yhtenäisessä eurooppalaisessa ilmatilassa (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 13, 17.1.2009, s. 3), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:

- komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2015/310 (EUVL L 56, 27.2.2015, s. 30),
- komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2019/1170 (EUVL L 183, 9.7.2019, s. 6),
- komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2020/208 (EUVL L 43, 17.2.2020, s. 72).

Tätä sopimusta sovellettaessa asetuksen tekstiä koskee seuraava mukautus:

Lisätään liitteessä I olevaan A osaan ilmaisu ”Sveitsin UIR”.

Komission asetus (EY) N:o 262/2009, annettu 30 päivänä maaliskuuta 2009, S-moodikyselykoodien koordinoitua jakamista ja käyttöä koskevista vaatimuksista yhtenäisessä eurooppalaisessa ilmatilassa (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 84, 31.3.2009, s. 20), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:

- komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2016/2345 (EUVL L 348, 21.12.2016, s. 11).

Komission asetus (EU) N:o 73/2010, annettu 26 päivänä tammikuuta 2010, ilmailutietojen ja ilmailutiedotuksen laatua koskevista vaatimuksista yhtenäistä eurooppalaista ilmatilaa varten (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 23, 27.1.2010, s. 6), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:

- komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 1029/2014 (EUVL L 284, 30.9.2014, s. 9).

Kumotaan asetus (EU) N:o 73/2010 27 päivästä tammikuuta 2022.

Komission asetus (EU) N:o 255/2010, annettu 25 päivänä maaliskuuta 2010, ilmailukenteen virtojen säätelyä koskevista yhteisistä säännöistä (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 80, 26.3.2010, s. 10), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:

- komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 923/2012 (EUVL L 281, 13.10.2012, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:
  - komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2020/886 (EUVL L 205, 29.6.2020, s. 14),
  - komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2020/469 (EUVL L 104, 3.4.2020, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:
    - komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2020/1177 (EUVL L 259, 10.8.2020, s. 12).
- komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2016/1006 (EUVL L 165, 23.6.2016, s. 8),
- komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2017/2159 (EUVL L 304, 21.11.2017, s. 45).

Komission päätös N:o C(2010)5134, annettu 29 päivänä heinäkuuta 2010, yhtenäisen eurooppalaisen ilmatilan suorituskyvyn tarkastuselimen nimeämisestä (ei julkaistu EUVL:ssä).

Komission asetus (EU) N:o 176/2011, annettu 24 päivänä helmikuuta 2011, ennen toiminnallisen ilmatilan lohkon perustamista ja muuttamista annettavista tiedoista (EUVL L 51, 25.2.2011, s. 2).

Commission Decision No C(2011) 4130 of 7 July 2011 on the nomination of the Network Manager for the air traffic management (ATM) network functions of the single European sky (7 päivänä heinäkuuta 2011 annettu komission päätös N:o C(2011) 4130, joka koskee verkon hallinnoijan nimittämistä yhtenäisen eurooppalaisen ilmatilan ilmailukenteen hallinnan verkkotoimintoja varten, suomenkielistä toisintoa ei ole) (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (ei julkaistu EUVL:ssä).

Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 1206/2011, annettu 22 päivänä marraskuuta 2011, ilma-alusten tunnistamista koskevista vaatimuksista yhtenäisen eurooppalaisen ilmatilan valvomiseksi (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 305, 23.11.2011, s. 23), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:

— komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2020/587 (EUVL L 138, 30.4.2020, s. 1).

Tätä sopimusta sovellettaessa täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 1206/2011 tekstiä koskee seuraava mukautus:

Lisätään liitteeseen I ilmaisu ”Switzerland UIR”.

Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 1207/2011, annettu 22 päivänä marraskuuta 2011, yhtenäisen eurooppalaisen ilmatilan valvonnan suorituskykyä ja yhteentoimivuutta koskevista vaatimuksista (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 305, 23.11.2011, s. 35), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:

— komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 1028/2014 (EUVL L 284, 30.9.2014, s. 7),

— komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2017/386 (EUVL L 59, 7.3.2017, s. 34),

— komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2020/587 (EUVL L 138, 30.4.2020, s. 1).

Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 923/2012, annettu 26 päivänä syyskuuta 2012, yhteisistä lentosäännöistä, lennonvarmistuspalveluja ja -menetelmiä koskevista operatiivisista säännöksistä sekä täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 1035/2011 ja asetusten (EY) N:o 1265/2007, (EY) N:o 1794/2006, (EY) N:o 730/2006, (EY) N:o 1033/2006 ja (EU) N:o 255/2010 muuttamisesta (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 281, 13.10.2012, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:

— komission asetus (EU) 2015/340 (EUVL L 63, 6.3.2015, s. 1),

— komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2016/1185 (EUVL L 196, 21.7.2016, s. 3),

— komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2020/469 (EUVL L 104, 3.4.2020, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:

— komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2020/1177 (EUVL L 259, 10.8.2020, s. 12).

— komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2020/886 (EUVL L 205, 29.6.2020, s. 14).

Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 1079/2012, annettu 16 päivänä marraskuuta 2012, puheviestinnässä käytettäviä kanavavälejä koskevista vaatimuksista yhtenäistä eurooppalaista ilmatilaa varten (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 320, 17.11.2012, s. 14), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:

— komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 657/2013 (EUVL L 190, 11.7.2013, s. 37),

— komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2016/2345 (EUVL L 348, 21.12.2016, s. 11),

— komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2017/2160 (EUVL L 304, 21.11.2017, s. 47).

Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 409/2013, annettu 3 päivänä toukokuuta 2013, yhteisten hankkeiden määrittämisestä, hallintorakenteiden perustamisesta ja kannustimien yksilöimisestä Euroopan ilmailukenteen hallinnan yleissuunnitelman toteuttamisen tueksi (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 123, 4.5.2013, s. 1).

Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 716/2014, annettu 27 päivänä kesäkuuta 2014, eurooppalaisen ilmailukenteen hallinnan yleissuunnitelmaa tukevan yhteisen kokeiluhankkeen aloittamisesta (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 190, 28.6.2014, s. 19).

Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2018/1048, annettu 18 päivänä heinäkuuta 2018, ilmatilan käyttöä koskevista vaatimuksista ja toimintamenetelmistä suorituskykyyn perustuvassa navigoinnissa (EUVL L 189, 26.7.2018, s. 3).

Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2019/123, annettu 24 päivänä tammikuuta 2019, ilmaliikenteen hallintaverkon toimintojen toteuttamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä ja komission asetuksen (EU) N:o 677/2011 kumoamisesta (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 28, 31.1.2019, s. 1).

Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2019/317, annettu 11 päivänä helmikuuta 2019, yhtenäisen eurooppalaisen ilmatilan suorituskyvyn kehittämisjärjestelmästä ja maksujärjestelmästä sekä täytäntöönpanoasetusten (EU) N:o 390/2013 ja (EU) N:o 391/2013 kumoamisesta (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 56, 25.2.2019, s. 1).

Komission täytäntöönpanopäätös (EU) 2019/709, annettu 6 päivänä toukokuuta 2019, verkon hallinnoijan nimittämisestä yhtenäisen eurooppalaisen ilmatilan ilmaliikenteen hallinnan verkkotoimintoja varten (tiedoksiannettu numerolla C(2019) 3228) (EUVL L 120, 8.5.2019, s. 27).

Komission täytäntöönpanopäätös (EU) 2019/903, annettu 29 päivänä toukokuuta 2019, ilmaliikenteen hallintaverkkoa koskevien unionin laajuisten suorituskykytavoitteiden vahvistamisesta 1 päivänä tammikuuta 2020 alkavalle ja 31 päivänä joulukuuta 2024 päättyvälle kolmannelle viiteajanjaksolle (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 144, 3.6.2019, s. 49).

Komission täytäntöönpanopäätös (EU) 2019/2167, annettu 17 päivänä joulukuuta 2019, yhtenäisen eurooppalaisen ilmatilan ilmaliikenteen hallintaverkon toimintoja koskevan verkon strategiasuunnitelman hyväksymisestä vuosiksi 2020–2029 (EUVL L 328, 18.12.2019, s. 89).

Komission täytäntöönpanopäätös (EU) 2019/2168, annettu 17 päivänä joulukuuta 2019, verkon hallituneuvoston puheenjohtajan, jäsenten ja heidän varajäsentensä sekä Euroopan ilmaliikenteen kriisien koordinoituyksikön jäsenten ja heidän varajäsentensä nimittämisestä ilmaliikenteen hallintaverkon toimintoja varten kolmanneksi viiteajanjaksoksi 2020–2024 (EUVL L 328, 18.12.2019, s. 90).

Komission täytäntöönpanopäätös (EU) 2019/2012, annettu 29 päivänä marraskuuta 2019, tiedonsiirtopalveluja koskevista vaatimuksista yhtenäisessä eurooppalaisessa ilmatilassa annetun asetuksen (EY) N:o 29/2009 14 artiklan mukaisista vapautuksista (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 312, 3.12.2019, s. 95).

6. Ympäristö ja melu

Euroopan parlamentin ja neuvostondirektiivi 2002/30/EY, annettu 26 päivänä maaliskuuta 2002, meluun liittyvien toimintarajoitusten asettamista yhteisön lentoasemilla koskevien sääntöjen ja menettelyjen vahvistamisesta (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (1–12 ja 14–18 artikla) (EYVL L 85, 28.3.2002, s. 40).

(Sovelletaan Tšekin tasavallan, Viron tasavallan, Kyproksen tasavallan, Latvian tasavallan, Liettuan tasavallan, Unkarin tasavallan, Maltaan tasavallan, Puolan tasavallan, Slovenian tasavallan ja Slovakian tasavallan liittymisehtoja ja niiden sopimusten mukautuksia, joihin Euroopan unioni perustuu, koskevan asiakirjan liitteen I muutoksia, jotka johtuvat liitteessä II olevan 8 luvun (Liikennepolitiikka) G jakson (Ilmaliikenne) 2 kohdasta).

Neuvoston direktiivi 89/629/ETY, annettu 4 päivänä joulukuuta 1989, siviilikäytössä olevien ääntä hitaammin lentävien suihkukoneiden aiheuttaman melun rajoittamisesta (EYVL L 363, 13.12.1989, s. 27).

(1–8 artikla).

Euroopan parlamentin ja neuvoston **direktiivi 2006/93/EY**, annettu 12 päivänä joulukuuta 2006, kansainvälisen siviili-ilmailun yleissopimuksen liitteen 16 (toinen painos 1988) niteessä I olevan II osan 3 lukuun kuuluvien ääntä hitaammin lentävien lentokoneiden liikennöimisen sääntelystä (kodifioitu toisinto) (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 374, 27.12.2006, s. 1).

7. Kuluttajansuoja

Neuvoston direktiivi 90/314/ETY, annettu 13 päivänä kesäkuuta 1990, matkapaketeista, pakettilomista ja pakettikiertomatkoista (EYVL L 158, 23.6.1990, s. 59).

(1–10 artikla).

Neuvoston direktiivi 93/13/ETY, annettu 5 päivänä huhtikuuta 1993, kuluttajasopimusten kohtuuttomista ehdoista (EYVL L 95, 21.4.1993, s. 29) (1–11 artikla), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:

— direktiivi 2011/83/EU (EUVL L 304, 22.11.2011, s. 64).

Neuvoston asetus (EY) N:o 2027/97, annettu 9 päivänä lokakuuta 1997, matkustajien ja heidän matkatavaroidensa ilmakuljetusta koskevasta lentoliikenteen harjoittajien korvausvastuusta (EYVL L 285, 17.10.1997, s. 1) (1–8 artikla), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:

— asetus (EY) N:o 889/2002 (EYVL L 140, 30.5.2002, s. 2).

Euroopan parlamentin ja neuvostonasetus (EY) N:o 261/2004, annettu 11 päivänä helmikuuta 2004, matkustajille heidän lennolle pääsynsä epäämisen sekä lentojen peruuttamisen tai pitkäaikaisen viivästymisen johdosta annettavaa korvausta ja apua koskevista yhteisistä säännöistä sekä asetuksen (ETY) N:o 295/91 kumoamisesta (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 46, 17.2.2004, s. 1).

(1–18 artikla).

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1107/2006, annettu 5 päivänä heinäkuuta 2006, vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden oikeuksista lentoliikenteessä (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 204, 26.7.2006, s. 1).

8. Muut asiat

Neuvoston direktiivi 2003/96/EY, annettu 27 päivänä lokakuuta 2003, energiatuotteiden ja sähkön verotusta koskevan yhteisön kehyksen uudistamisesta (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 283, 31.10.2003, s. 51).

(14 artiklan 1 kohdan b alakohta ja 14 artiklan 2 kohta).

9. Liitteet

A: Pöytäkirja Euroopan unionin erioikeuksista ja vapauksista

B: Euroopan unionin toteuttama Euroopan lentoturvallisuusviraston toimintaan osallistuvia sveitsiläisiä osanottajia koskeva varainhoidon valvonta

—

LIITE A

Pöytäkirja Euroopan unionin erioikeuksista ja vapauksista

KORKEAT SOPIMUSPUOLET, jotka

KATSOVAT, että Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 343 artiklan ja Euroopan atomienergiayhteisön (Euratom) perustamissopimuksen 191 artiklan mukaisesti Euroopan unionilla ja Euratomilla on jäsenvaltioiden alueella sellaiset erioikeudet ja vapaudet, jotka ovat tarpeen niiden tehtävien toteuttamiseksi,

OVAT SOPINEET seuraavista määräyksistä, jotka liitetään Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen, Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen ja Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimukseen:

I LUKU

EUROOPAN UNIONIN OMAISUUS, VARAT JA LIKETOIMET*1 artikla*

Unionin tilat ja rakennukset ovat loukkaamattomia. Niihin ei saa kohdistaa etsintää, takavarikkoa, menettämisseuraamusta tai pakkolunastusta. Unionin omaisuus ja varat eivät voi olla minkään hallinnollisen tai oikeudellisen pakkotoimenpiteen kohteena ilman unionin tuomioistuimen lupaa.

2 artikla

Unionin arkistot ovat loukkaamattomia.

3 artikla

Unioni, sen varat, tulot ja muu omaisuus ovat vapautetut kaikista välittömistä veroista.

Jäsenvaltioiden hallitusten on toteutettava aina kun se on mahdollista aiheelliset toimenpiteet hyvittääkseen tai maksaakseen takaisin kiinteän tai irtaimen omaisuuden hintaan sisältyvät välilliset verot ja myyntiverot, kun unioni suorittaa virkakäyttöön huomattavia hankintoja, joiden hintaan sisältyy tällaisia veroja. Näiden määräysten soveltaminen ei kuitenkaan saa johtaa kilpailun vääristymiseen unionissa.

Vapautus ei koske sellaisia veroja ja maksuja, jotka ovat ainoastaan korvausta yleishyödyllisistä palveluista.

4 artikla

Unioni on vapautettu kaikista tulleista, tuonti- ja vientikielloista sekä tuonti- ja vientirajoituksista unionin virkakäyttöön tarkoitettujen tavaroiden osalta; tämän vapautuksen nojalla maahan tuotuja tavaroita ei saa luovuttaa maksua vastaan eikä ilmaiseksi sen maan alueella, johon ne on tuotu, muuten kuin tämän maan hallituksen kanssa sovituin edellytyksin.

Myös unionin julkaisut ovat vapautetut tulleista, tuonti- ja vientikielloista sekä tuonti- ja vientirajoituksista.

II LUKU

VIESTINTÄYHTEYDET JA KULKULUVAT*5 artikla*

Kunkin jäsenvaltion alueella unionin toimielimet saavat virallisissa viestintäyhteyksissään sekä kaikkien asiakirjojensa toimittamisessa saman kohtelun, jonka kyseinen valtio myöntää diplomaattisille edustustoilleen.

Unionin toimielinten virallista kirjeenvaihtoa ja muita virallisia tiedonantoja ei saa sensuroida.

6 artikla

Unionin toimielinten puheenjohtajat ja presidentit voivat myöntää unionin toimielinten jäsenille ja muulle henkilöstölle kulkulupia, joiden muodosta neuvosto päättää yksinkertaisella enemmistöllä ja jotka jäsenvaltioiden viranomaiset tunnustavat päteviksi matkustusasiakirjoiksi. Näitä kulkulupia annetaan virkamiehille ja muulle henkilöstölle Euroopan unionin virkamiehiin sovellettavissa henkilöstösäännöissä ja unionin muuta henkilöstöä koskevissa palvelussuhteen ehtoissa vahvistetuin edellytyksin.

Komissio voi tehdä sopimuksia näiden kulkulupien tunnustamiseksi päteviksi matkustusasiakirjoiksi kolmansien valtioiden alueella.

III LUKU

EUROOPAN PARLAMENTIN JÄSENET

7 artikla

Euroopan parlamentin jäsenten vapaalle liikkuvuudelle heidän matkustaessaan Euroopan parlamentin kokouspaikkaan tai heidän palatessaan sieltä ei aseteta hallinnollisia tai muita esteitä.

Euroopan parlamentin jäsenet saavat tullien ja valuutanvaihto- ja valvonnan osalta:

- a) omalta hallitukseltaan samat helpotukset, jotka myönnetään ulkomailta tilapäisissä virkatehtävissä matkustaville korkeille virkamiehille;
- b) toisten jäsenvaltioiden hallituksilta samat helpotukset, jotka myönnetään vieraiden valtioiden edustajille tilapäisissä virkatehtävissä.

8 artikla

Euroopan parlamentin jäseniä ei voida alistaa tutkittavaksi, pidättää tai haastaa oikeuteen heidän tehtäviään hoitaessaan ilmaisemiensa mielipiteiden tai äänestystensä perusteella.

9 artikla

Euroopan parlamentin istuntojen ajan sen jäsenillä on

- a) oman valtionsa alueella kansanedustajille myönnetty koskemattomuus;
- b) toisen jäsenvaltion alueella vapaudenriistoa koskeva koskemattomuus ja lainkäyttölinen koskemattomuus.

Koskemattomuus koskee jäseniä myös silloin kun he matkustavat Euroopan parlamentin istuntoihin tai palaavat niistä.

Koskemattomuuteen ei voida vedota silloin, kun jäsen tavataan itse teosta, eikä se estä Euroopan parlamenttia käyttämästä oikeuttaan pidättää koskemattomuuden yhden jäsenen osalta.

IV LUKU

JÄSENVALTIOIDEN EDUSTAJAT, JOTKA OSALLISTUVAT EUROOPAN UNIONIN TOIMIELINTEN TYÖHÖN

10 artikla

Jäsenvaltioiden edustajilla, jotka osallistuvat unionin toimielinten työhön, sekä näiden neuvonantajilla sekä teknisillä asiantuntijoilla on tavanomaiset erioikeudet, vapaudet ja helpotukset heidän hoitaessaan tehtäviään sekä matkustaessaan kokouspaikalle ja palatessaan sieltä.

Tätä artiklaa sovelletaan myös unionin neuvonantajien elinten jäseniin.

V LUKU

EUROOPAN UNIONIN VIRKAMIEHET JA MUU HENKILÖSTÖ

11 artikla

Unionin virkamiehillä ja muulla henkilöstöllä on heidän kansallisuudestaan riippumatta jokaisen jäsenvaltion alueella seuraavat erioikeudet ja vapaudet:

- a) lainkäyttölinen koskemattomuus heidän virallisessa ominaisuudessaan suorittamiensa toimien osalta, mukaan lukien heidän suulliset lausumansa sekä kirjalliset esityksensä, jollei sellaisissa perussopimusten määräyksissä, jotka toisaalta koskevat virkamiesten ja muun henkilöstön vastuuta unionia kohtaan ja toisaalta Euroopan unionin tuomioistuimen toimivaltaa unionin ja sen virkamiesten ja muun henkilöstön välisissä riidoissa, toisin määrätä. Tämä koskemattomuus jatkuu heidän tehtäviensä päättymisen jälkeenkin;
- b) maahanmuuttoa koskevat rajoitukset tai ulkomaalaisten rekisteröintiä koskevat muodollisuudet eivät koske heitä, heidän puolisoitaan eikä heidän huollettavana olevia perheenjäseniään;
- c) valuutta- ja valuutanvaihtosääntelyssä samat helpotukset, jotka tavallisesti myönnetään kansainvälisten järjestöjen virkamiehille.
- d) oikeus tuoda maahan tullitta huonekalunsa ja henkilökohtainen käyttöomaisuutensa, kun he ensimmäisen kerran ryhtyvät hoitamaan tehtäviään kyseisessä maassa, ja heillä on oikeus viedä uudelleen nämä huonekalut ja tämä omaisuus tullitta virkatehtävien päättyessä, jollei sen valtion hallitus, jossa tätä oikeutta käytetään, aseta tuonnille tai viennille tarpeelliseksi katsomiaan ehtoja;
- e) oikeus tuoda maahan tullitta henkilökohtaiseen käyttöönsä auto, jonka he ovat hankkineet kyseisen maan sisämarkkinoita koskein ehdoin joko siinä maassa, jossa he ovat viimeksi asuneet, tai maassa, jonka kansalaisia he ovat, sekä viedä se uudelleen tullitta, jollei kyseisen valtion hallitus aseta tuonnille tai viennille tarpeelliseksi katsomiaan ehtoja.

12 artikla

Niillä edellytyksillä ja noudattaen sitä menettelyä, jotka Euroopan parlamentti ja neuvosto vahvistavat tavallista lainsäätämisyjärjestystä noudattaen annetuilla asetuksilla ja asianomaisia toimielimiä kuultuaan, unionin virkamiehet ja muu henkilöstö ovat velvollisia maksamaan unionille veroa unionin heille maksamista palkoista ja palkkiosta.

He eivät maksa kansallista veroa unionin maksamista palkoista ja palkkiosta.

13 artikla

Sovellettaessa tuloverotusta, varallisuusverotusta ja perintöverotusta sekä kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi unionin jäsenvaltioiden välillä tehtyjä yleissopimuksia unionin niiden virkamiesten ja sen muun henkilöstön kotipaikan, jotka hoitaakseen tehtävänsä unionin palveluksessa muuttavat asumaan muun jäsenvaltion alueelle kuin siihen jäsenvaltioon, jossa heidän verotuksellinen kotipaikkansa oli heidän ryhtyessä hoitamaan tehtäviään unionissa, katsotaan sekä maassa, jossa he tosiasiallisesti asuvat että maassa, jossa heillä on verotuksellinen kotipaikka, olevan edelleen viimeksi mainitussa maassa, jos se on unionin jäsenvaltio. Tätä määräystä sovelletaan myös puolisoon, jos tämä ei harjoita omaa ansiotoimintaa, sekä tässä artiklassa tarkoitettujen henkilöiden huollettavina oleviin lapsiin.

Edellisessä kohdassa tarkoitetuille henkilöille kuuluva irtain omaisuus, joka sijaitsee siinä maassa, jossa nämä henkilöt oleskelevat, on vapautettu perintöverosta kyseisessä maassa; määrättäessä perintöveroa tällaisen omaisuuden katsotaan olevan jäsenvaltiossa, jossa kyseisillä henkilöillä on verotuksellinen kotipaikka, jollei kolmansien maiden oikeuksista ja kaksinkertaista verotusta koskevien kansainvälisten yleissopimusten määräysten soveltamisesta mahdollisesti muuta johdu.

Tämän artiklan määräyksiä sovellettaessa ei oteta huomioon sellaista kotipaikkaa, joka on hankittu ainoastaan tehtävien hoitamiseksi muiden kansainvälisten järjestöjen palveluksessa.

14 artikla

Euroopan parlamentti ja neuvosto vahvistavat tavallista lainsäätämisyjärjestystä noudattaen annetuilla asetuksilla ja asianomaisia toimielimiä kuultuaan unionin virkamiehiä ja muuta henkilöstöä koskevan sosiaalietuusjärjestelmän.

15 artikla

Euroopan parlamentti ja neuvosto määrittävät tavallista lainsäätämisyjärjestystä noudattaen annetuilla asetuksilla ja asianomaisia toimielimiä kuultuaan ne unionin virkamiesten ja muun henkilöstön ryhmät, joihin sovelletaan kokonaisuudessaan tai osittain 11 artiklan, 12 artiklan toisen kohdan sekä 13 artiklan määräyksiä.

Virkamiesten ja muun näihin ryhmiin kuuluvan henkilöstön nimet, ura-alueet ja osoitteet toimitetaan määräajoin tiedoksi jäsenvaltioiden hallituksille.

VI LUKU

KOLMANSIEN MAIDEN EUROOPAN UNIONIIN PERUSTETTUIJEN EDUSTUSTOJEN ERIOIKEUDET JA VAPAUDET*16 artikla*

Jäsenvaltio, jonka alueella unionin päämaja sijaitsee, myöntää kolmansien maiden unioniin akkreditoituille edustustoille tavanomaiset diplomaattiset erioikeudet ja vapaudet.

VII LUKU

YLEISET MÄÄRÄYKSET*17 artikla*

Unionin virkamiehille ja muulle henkilöstölle myönnetään erioikeudet, vapaudet ja helpotukset yksinomaan unionin etuun liittyen.

Kunkin unionin toimielimen on kumottava virkamiehelle tai muulle henkilöstölle myönnetty vapaus silloin kun toimielin katsoo, että tämä kumoaminen ei ole ristiriidassa unionin edun kanssa.

18 artikla

Tämän pöytäkirjan soveltamiseksi unionin toimielimet toimivat yhteistyössä kyseisten jäsenvaltioiden vastuussa olevien viranomaisten kanssa.

19 artikla

Komission jäseniin sovelletaan 11–14 artiklaa sekä 17 artiklaa.

20 artikla

Euroopan unionin tuomioistuimen tuomareihin, julkisasiamiehiin, kirjaajiin sekä avustaviin esittelijöihin sovelletaan 11–14 artiklaa sekä 17 artiklaa, tämän kuitenkin rajoittamatta Euroopan unionin tuomioistuimen perussääntöä koskevan pöytäkirjan 3 artiklan soveltamista, joka koskee tuomareiden ja julkisasiamiesten lainkäyttölistä koskemattomuutta.

21 artikla

Tätä pöytäkirjaa sovelletaan myös Euroopan investointipankkiin, sen toimielinten jäseniin, sen henkilöstöön sekä sen toimintaan osallistuviin jäsenvaltioiden edustajiin, tämän kuitenkin rajoittamatta pankin perussääntöä koskevan pöytäkirjan määräysten soveltamista.

Euroopan investointipankki vapautetaan myös kaikista veroista ja veronluonteisista maksuista sen pääomaa korotettaessa sekä erilaisista niihin mahdollisesti liittyvistä muodollisuuksista valtiossa, jossa pankin päämaja sijaitsee. Pankin lakkauttamisen tai selvitystilaan asettamisen yhteydessä ei kanneta veroa. Pankin tai sen toimielinten perussäännön mukaisesti harjoittama toiminta ei liioin ole liikevaihtoveron alaista.

22 artikla

Tätä pöytäkirjaa sovelletaan myös Euroopan keskuspankkiin, sen toimielinten jäseniin ja sen henkilöstöön, tämän kuitenkaan rajoittamatta Euroopan keskuspankkijärjestelmästä ja Euroopan keskuspankin perussäännöstä tehdyn pöytäkirjan määräysten soveltamista.

Euroopan keskuspankki vapautetaan kaikista veroista ja veronluonteisista maksuista sen pääomaa korotettaessa sekä erilaisista siihen mahdollisesti liittyvistä muodollisuuksista valtiossa, jossa pankin päämaja sijaitsee. Pankin ja sen elinten Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännön mukaisesti harjoittama toiminta ei ole liikevaihtoveron alasta.

Lisäys

Yksityiskohtaiset säännöt Euroopan unionin erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan soveltamisesta Sveitsissä

1. Soveltamisen ulottaminen Sveitsiin

Aina kun Euroopan unionin erioikeuksista ja vapauksista tehdystä pöytäkirjasta, jäljempänä 'pöytäkirja', viitataan jäsenvaltioihin, viittausten katsotaan koskevan myös Sveitsiä, jollei seuraavissa määräyksissä muuta sovita.

2. Lentoturvallisuusviraston vapauttaminen välillisistä veroista (arvonlisävero mukaan luettuna)

Sveitsin ulkopuolelle vietävät tavarat ja palvelut eivät kuulu Sveitsin arvonlisäveron piiriin. Tavarat ja palvelut, jotka toimitetaan lentoturvallisuusvirastolle Sveitsissä lentoturvallisuusviraston virkakäyttöön, vapautetaan arvonlisäverosta pöytäkirjan 3 artiklan toisen kappaleen mukaisesti maksamalla se takaisin. Vapautus arvonlisäverosta myönnetään, jos tavaroiden ja palvelujen laskussa tai vastaavassa asiakirjassa mainittu tosiasiallinen ostohinta on yhteensä vähintään 100 Sveitsin frangia (verot mukaan luettuna).

Arvonlisäveron palautusta varten Sveitsin veroviranomaisten arvonlisäveroasioista vastaavalle osastolle (l'Administration fédérale des contributions, Division principale de la TVA) esitetään tähän tarkoitettuihin sveitsiläiset lomakkeet. Hakemukset käsitellään periaatteessa kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun korvaushakemus ja siihen liittyvät tarvittavat tositteet on jätetty käsiteltäväksi.

3. Yksityiskohtaiset säännöt lentoturvallisuusviraston henkilöstöä koskevien määräysten soveltamisesta

Pöytäkirjan 12 artiklan toisen kappaleen osalta todetaan, että Sveitsi vapauttaa oman lainsäädäntönsä periaatteita noudattaen liittovaltion ja kantonien veroista sekä kunnallisista veroista palkat ja palkkiot, jotka Euroopan unioni maksaa neuvoston asetuksen (Euratom, EHTY, ETY) N:o 549/69 ⁽¹⁾ 2 artiklassa tarkoitetuille lentoturvallisuusviraston virkamiehille ja muulle henkilöstölle ja joista unioni perii veroa omaan lukuunsa.

Sveitsiä ei katsota jäsenvaltioksi edellä olevassa 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla sovellettaessa pöytäkirjan 13 artiklaa.

Euroopan unionin virkamiehiin ja muuhun henkilöstöön sovellettavaan sosiaaliturvajärjestelmään kuuluvat lentoturvallisuusviraston virkamiehet ja muu henkilöstö sekä heidän perheenjäsenensä eivät ole veloitettuja kuulumaan Sveitsin sosiaaliturvajärjestelmän piiriin.

Euroopan unionin tuomioistuimella on yksinomainen toimivalta kaikissa kysymyksissä, jotka liittyvät lentoturvallisuusviraston tai komission ja niiden henkilöstön välisiin suhteisiin neuvoston asetuksen (ETY, Euratom, EHTY) N:o 259/68 ⁽²⁾ ja muiden työehdoista annettujen Euroopan unionin säädösten soveltamisen osalta.

⁽¹⁾ Neuvoston asetukset (Euratom, EHTY, ETY) N:o 549/69, annettu 25 päivänä maaliskuuta 1969, niiden Euroopan yhteisöjen virkamiesten ja muun henkilöstön ryhmien määräämisestä, joihin sovelletaan Euroopan yhteisöjen erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan 12 artiklan, 13 artiklan toisen kohdan ja 14 artiklan määräyksiä (EYVL L 74, 27.3.1969, s. 1).

⁽²⁾ Neuvoston asetukset (ETY, Euratom, EHTY) N:o 259/68, annettu 29 päivänä helmikuuta 1968, Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen ja näiden yhteisöjen muuta henkilöstöä koskevien palvelussuhteen ehtojen vahvistamisesta ja komission virkamiehiin väliaikaisesti sovellettavista erityistoimenpiteistä (Muuta henkilöstöä koskevat palvelussuhteen ehdot) (EYVL L 56, 4.3.1968, s. 1).

LIITE B

Euroopan lentoturvallisuusviraston toimintaan osallistuvia sveitsiläisiä osanottajia koskeva varainhoidon valvonta

1 artikla

Suora viestintä

Lentoturvallisuusvirasto ja komissio ovat suoraan yhteydessä kaikkiin niihin Sveitsiin sijoittautuneisiin henkilöihin tai elimiin, jotka osallistuvat lentoturvallisuusviraston toimintaan joko sopimuspuolina, lentoturvallisuusviraston jonkin ohjelman osanottajina, lentoturvallisuusviraston tai yhteisön talousarviosta suoritettujen maksujen saajina tai alihankkijoina. Nämä voivat toimittaa suoraan komissiolle ja lentoturvallisuusvirastolle asiaan liittyvät tiedot ja kaiken aineiston, jotka ne ovat velvollisia toimittamaan tässä päätöksessä tarkoitettujen asiakirjojen sekä niitä sovellettaessa tehtyjen sopimusten ja päätösten perusteella.

2 artikla

Tarkastukset

1. Neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1605/2002⁽¹⁾, lentoturvallisuusviraston hallintoneuvoston 26 päivänä maaliskuuta 2003 hyväksymän varainhoitoasetuksen sekä komission asetuksen (EY, Euratom) N:o 2343/2002⁽²⁾ sekä muiden tässä päätöksessä tarkoitettujen asiakirjojen mukaisesti sopimuksissa ja päätöksissä, jotka tehdään Sveitsiin sijoittautuneiden edunsaajien kanssa, voidaan määrätä, että lentoturvallisuusviraston ja komission virkailijat tai muut näiden valtuuttamat henkilöt voivat milloin tahansa suorittaa kyseisten edunsaajien tai niiden alihankkijoiden toimitiloissa tieteellisiä, rahoitukseen liittyviä, teknisiä tai muita tarkastuksia.
2. Tarkastusten suorittamiseksi lentoturvallisuusviraston ja komission virkailijoilla ja muilla näiden valtuuttamilla henkilöillä on oltava asianmukaiset mahdollisuudet tutustua toimitiloihin, töihin ja asiakirjoihin sekä kaikkiin, myös sähköisessä muodossa oleviin, tietoihin. Tämä oikeus toistetaan selvästi sopimuksissa, jotka tehdään tässä päätöksessä tarkoitettuja asiakirjoja sovellettaessa.
3. Euroopan tilintarkastustuomioistuimella on samat oikeudet kuin komissiolla.
4. Tarkastukset voidaan tehdä viiden vuoden kuluessa tämän päätöksen voimassaolon päättymisestä tai asianomaisissa sopimuksissa tai päätöksissä vahvistettujen ehtojen mukaisesti.
5. Sveitsin valtiontalouden tarkastusvirastolle (Contrôle fédéral des finances) ilmoitetaan ennakolta Sveitsissä suoritettavista tarkastuksista. Ilmoittaminen ei kuitenkaan ole laissa säädetty edellytys tarkastusten suorittamiselle.

3 artikla

Paikalla tehtävät tarkastukset

1. Tämän sopimuksen yhteydessä komissiolla (Euroopan petostentorjuntavirasto, OLAF) on valtuudet suorittaa Sveitsissä paikalla tehtäviä tarkastuksia ja todentamisia neuvoston asetuksessa (EY, Euratom) N:o 2185/96⁽³⁾ säädettyjen ehtojen mukaisesti.
2. Komissio valmistelee ja johtaa paikalla tehtävät tarkastukset ja todentamiset yhdessä Sveitsin valtiontalouden tarkastusviraston tai muiden sen nimeämien Sveitsin toimivaltaisten viranomaisten kanssa, joille on ilmoitettava hyvissä ajoin tarkastusten ja todentamisten aihe, tavoite ja oikeusperusta, jotta tarkastukseen voidaan antaa kaikki tarvittava apu. Tätä varten Sveitsin toimivaltaisten viranomaisten toimihenkilöt voivat osallistua paikalla tehtäviin tarkastuksiin ja todentamisiin.
3. Jos asiasta vastaavat Sveitsin viranomaiset niin toivovat, ne voivat suorittaa paikalla tehtävät tarkastukset ja todentamiset yhdessä komission kanssa.

⁽¹⁾ Neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o 1605/2002, tehty 25 päivänä kesäkuuta 2002, Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavasta varainhoitoasetuksesta (EYVL L 248, 16.9.2002, s. 1).

⁽²⁾ Komission asetus (EY, Euratom) N:o 2343/2002, annettu 19 päivänä marraskuuta 2002, Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavasta varainhoitoasetuksesta annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1605/2002 185 artiklassa tarkoitettuja elimiä koskevasta varainhoidon puiteasetuksesta (EYVL L 357, 31.12.2002, s. 72).

⁽³⁾ Neuvoston asetus (Euratom, EY) N:o 2185/96, annettu 11 päivänä marraskuuta 1996, komission paikan päällä suorittamista tarkastuksista ja todentamisista Euroopan yhteisöjen taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten ja muiden väärinkäytösten estämiseksi (EYVL L 292, 15.11.1996, s. 2).

4. Jos ohjelman osanottajat vastustavat paikalla suoritettavaa tarkastusta tai todentamista, Sveitsin viranomaisten on tarjottava kansallisten säännöstensä mukaisesti komission tarkastajille tarvittavaa apua, jotta nämä voivat suorittaa paikalla tehtävät tarkastukset ja todentamiset.

5. Komissio ilmoittaa mahdollisimman pian Sveitsin valtiontalouden tarkastusvirastolle kaikki väärinkäytöksiä koskevat tosiseikat ja epäilyt, jotka ovat tulleet sen tietoon suorittaessa paikalla tehtävää tarkastusta tai todentamista. Komission on aina ilmoitettava edellä tarkoitettulle viranomaiselle tarkastusten ja todentamisten tulokset.

4 artikla

Tiedottaminen ja kuuleminen

1. Tämän liitteen moitteettoman täytäntöönpanon varmistamiseksi Sveitsin ja yhteisön toimivaltaiset viranomaiset vaihtavat tietoja säännöllisesti ja järjestävät kuulemisia toisen osapuolen niin pyytäessä.

2. Sveitsin toimivaltaiset viranomaiset ilmoittavat lentoturvallisuusvirastolle ja komissiolle viipymättä kaikista tietoonsa saamista seikoista, jotka antavat aihetta epäillä, että tässä sopimuksessa tarkoitettuja asiakirjoja sovellettaessa tehtyjen sopimusten tekemiseen ja täytäntöönpanoon liittyy väärinkäytöksiä.

5 artikla

Tietojen salassapito

Kaikki tämän liitteen nojalla toimitetut ja saadut tiedot, niiden muodosta riippumatta, kuuluvat ammattisalaisuuden piiriin ja niillä on sama tietosuoja, joka vastaaville tiedoille on säädetty Sveitsin lainsäädännössä ja yhteisön toimielimiin sovellettavissa vastaavissa säännöksissä. Kyseisiä tietoja saa ilmaista vain niille henkilöille, joiden on ne tehtäviensä vuoksi tunnettava yhteisön toimielimissä, jäsenvaltioissa tai Sveitsissä, ja niitä saa käyttää vain sopimuspuolten taloudellisten etujen tehokkaan suojaamisen varmistamiseksi.

6 artikla

Hallinnolliset toimenpiteet ja seuraamukset

Rajoittamatta Sveitsin rikoslain soveltamista lentoturvallisuusvirasto ja komissio voivat määrätä hallinnollisia toimenpiteitä ja seuraamuksia asetuksen (EY, Euratom) N:o 1605/2002, komission asetuksen (EY, Euratom) N:o 2342/2002 (*) sekä neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 2988/95 (†) mukaisesti.

7 artikla

Perintä ja täytäntöönpano

Lentoturvallisuusviraston tai komission tekemät, tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvat päätökset, jotka koskevat jonkin muun subjektin kuin valtion maksuvelvoitetta, ovat Sveitsissä täytäntöönpanokelpoisia.

Täytäntöönpanomääräyksen antaa Sveitsin hallituksen nimeämä ja lentoturvallisuusvirastolle tai komissiolle ilmoittama viranomainen, joka tarkastaa ainoastaan määräyksen oikeellisuuden. Täytäntöönpanoon sovelletaan Sveitsin menettelysääntöjä. Täytäntöönpanomääräyksen muodostavan päätöksen lainvoimaisuutta valvoo Euroopan unionin tuomioistuin.

Euroopan unionin tuomioistuimen välityslausekkeen nojalla antamat tuomiot ovat täytäntöönpanokelpoisia samoilla ehdoilla.”

(*) Komission asetus (EY, Euratom) N:o 2342/2002, annettu 23 päivänä joulukuuta 2002, Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavasta varainhoitoasetuksesta annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1605/2002 soveltamissäännöistä (EYVL L 357, 31.12.2002, s. 1).

(†) Neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o 2988/95, annettu 18 päivänä joulukuuta 1995, Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta (EYVL L 312, 23.12.1995, s. 1).